

NAŠA
STRANKA

NAŠA
VELIKA
KLADUŠA

OTVORENA
MODERNA
EUROPSKA

2024 – 2028

SKENIRAJTE KOD
DA ZAPRATITE
VIBER KANAL NAŠA
VELIKA KLADUŠA

Kada smo prije četiri godine, kao inicijativa Kladaša je naša, zaplovili u političke vode i formirali lokalni odbor Naše stranke, znali smo da nam predstoji naporan i dug put do konačnog cilja – bolje Velike Kladaše u kojoj će svaki pojedinac moći ostvariti svoj puni potencijal. Iako bez velikog iskustva u politici, nismo bili naivni misleći da je takvo šta moguće preko noći. Ipak, nismo očekivali ni da će prve četiri godine našeg političkog djelovanja biti toliko izazovne.

Sa dva osvojena mandata u Općinskom vijeću na izborima 2020. godine uspjeli smo pokazati i dokazati da se politika može voditi dosljedno, pošteno, odgovorno i otvoreno. Pogrešnim političkim procjenama i odlukama nekih pojedinaca i stranaka, prije i nakon lokalnih izbora, omogućeno je dotadašnjoj vladajućoj partiji da dobije još jedan načelnički mandat i formira većinu u Vijeću, a potom održava status quo i, na kraju, totalno uzurpira predstavnički organ građana. Tako je agonija Velike Kladaše produžena za još četiri godine.

U 2024. godini pred građanima Velike Kladaše je, ako ništa drugo, jednostavan izbor: nastavak agonije ili svjetlija budućnost. Hoće li ta budućnost biti malo ili puno svjetlija od turobne sadašnjosti, uvjereni smo, ovisi od snage koju će Naša stranka imati u lokalnoj vlasti. Spremni smo da budemo lideri velikih promjena i najprogresivnija snaga u novoj eri Velike Kladaše. Politički smo mnogo iskusniji, ali jednako energični kao i prije četiri godine.

Dan općine Velika Kladaša, 23. februar, idealan je trenutak da javnosti predstavimo našu viziju Velike Kladaše u naredne četiri godine, te vas pozovemo da je zajedno provedemo u djelo.

Nova Velika Kladuša

U fokusu razvoja našeg mjesta moraju biti ljudi, građanke i građani Velike Kladuše, velikodušni i srčani, koji puno toga dobrog imaju da ponude, kako svijetu tako i jedni drugima. Dokaz za to su brojni uspjesi i brzo penjanje na socijalnoj ljestvici naših ljudi kada odu da žive u uređenom sistemu. Cilj nam je da izgradimo takav sistem, uređen i pravedan, u Velikoj Kladuši! Naši ljudi zaslužuju lokalnu upravu koja će iz njih izvlačiti ono najbolje.

Građane moramo osloboditi stega birokratije i nameta koji u startu otežavaju svaku ekonomsku aktivnost. Administrativne procedure je danas veoma jednostavno digitalizirati, ubrzati i pojednostaviti kako bi „odlazak u Općinu“ bio petnaestominutna usputna stanica, a ne višesatno čekanje na šalterima i u hodnicima.

Lokalna vlast je u protekle četiri godine blokirala građenje u Velikoj Kladuši samo zbog toga što pojedinci više nisu mogli zarađivati na „sređivanju“ dozvola. „Ako ne mogu zaraditi oni, neće graditi niko“ - to je bio moto paralelne strukture vlasti instalirane u Općinu, a zbog čega su na sudu završili načelnik i njegovi saradnici. Građenje u Velikoj Kladuši se mora odblokirati, uvesti u zakonske okvire, svima pod jednakim uvjetima i cijenama, uz brojne olakšice, a sve to kroz donošenje nove prostorne dokumentacije. Transparentno, uz učešće struke i javnosti putem javnih rasprava.

Urbanu jezgru Velike Kladuše potrebno je obnoviti, rekonstruirati postojeće i izgraditi nove trotoare i šetnice te upristojiti izgled „prašnjavog“ parkinga kod kružnog toka i dvorišta u naselju Redžića Ograde. Poseban potencijal za izgradnju novih stambenih, poslovnih i rekreativnih cjelina postoji na lokaciji „Bara“ (potez od Gradske sportske dvorane do magistralne ceste M.4), gdje se može razviti sasvim novi dio urbanog dijela Velike Kladuše.

Ljudi se u Velikoj Kladuši moraju osjećati zaštićeni u slučaju mogućih prirodnih nepogoda. Kvalitetno materijalno opremanje vatrogasne jedinice i službe za civilnu zaštitu, izgradnja novih prostorija i unaprjeđenje njihovog rada, moraju biti prioritet nove općinske vlasti. Općina može i treba da potakne i podrži formiranje dva dobrovoljna vatrogasna društva u udaljenim mjesnim zajednicama, poput Vrnograča i Todorova, kako bi se osigurao veći nivo sigurnosti građana na području cijele Velike Kladuše. Važno je napokon urediti i skloništa za koja građani izdvajaju novac prilikom izdavanja građevinskih dozvola.

Bolje mjesto za sve nas

Uporno ponavljamo da – uprkos tome što školstvo nije u nadležnosti lokalne vlasti – naša djeca jesu naša briga. Općina mora više sredstava da ulaže u predškolsko obrazovanje, finansirajući proširenje kapaciteta javnih vrtića i subvencionirajući privatne, kako bi omogućila što većem broju roditelja da po što nižoj cijeni upišu djecu u vrtiće. Izdvajanja za ovu svrhu sada gotovo da ne postoje, mi ih želimo učiniti redovnim i u iznosu koji će svake godine rezultirati rastom broja djece koja pohađaju vrtiće u Velikoj Kladuši.

Predškolskoj i školskoj djeci su potrebna i nova igrališta u njihovim naseljima. Insistirat ćemo da se svake godine predvide sredstva u budžetu za izgradnju najmanje četiri dječija igrališta, ravnomjerno raspoređena u svim dijelovima (mjesnim zajednicama) Velike Kladuše.

Ilustracija dječijeg igrališta kod Redžića ograda

Ilustracija dječijeg igrališta kod Redžića ograda

Isto tako, lokalna vlast može i mora ulagati u poboljšanje infrastrukture u osnovnim i srednjim školama. Od učionica, fiskulturnih sala i sanitarnih čvorova do kvalitete nastavne opreme i učila – sve je to moguće poboljšati uz veća budžetska ulaganja Općine u ovu oblast. Općina čak može da indirektno utječe i na kvalitetu nastavnog programa kroz finansiranje školskih projekata, takmičenja i vannastavnih aktivnosti koje za cilj imaju promociju znanja. Znanje je najveći resurs svake zajednice i zato je ulaganje u obrazovanje uvijek najisplativije ulaganje

Općina Velika Kladuša već više od 15 godina iz budžeta izdvaja relativno visok iznos za stipendiranje studenata. Taj iznos svakako ne treba umanjivati, ali promjene na tržištu rada kao i smanjenje broja studenata iziskuju prilagođavanje sistema stipendiranja kako bi ono bilo pravednije i svrsishodnije nego je to sada slučaj. Jako je važno da stipendije budu na raspolaganju studentima veoma brzo nakon početka akademske godine, a ne na njenom kraju – kako je to postalo praksa zadnjih godina. Također, kroz novi sistem stipendiranja i s njim povezane ciljeve, korisno bi bilo uvezati naše studente u inostranstvu s onima u BiH kroz projekte razmjene znanja i iskustava. Cilj nam je da kladuški studenti, u zemlji i van nje, postanu generator naprednih ideja i rješenja i da imaju važnu ulogu u razvoju Velike Kladuše.

Ilustracija dječijeg igrališta kod Redžića ograda

Ilustracija dječijeg igrališta kod Redžića ograda

Naša djeca, naši studenti, naši mladi, ali i svi drugi građani Velike Kladuše, kao i naši gosti, trebaju mjesto u kojem će zadovoljavati svoje potrebe za kulturom, umjetnošću, dodatnom edukacijom, kao i znanjem o svom identitetu i historiji ovog kraja.

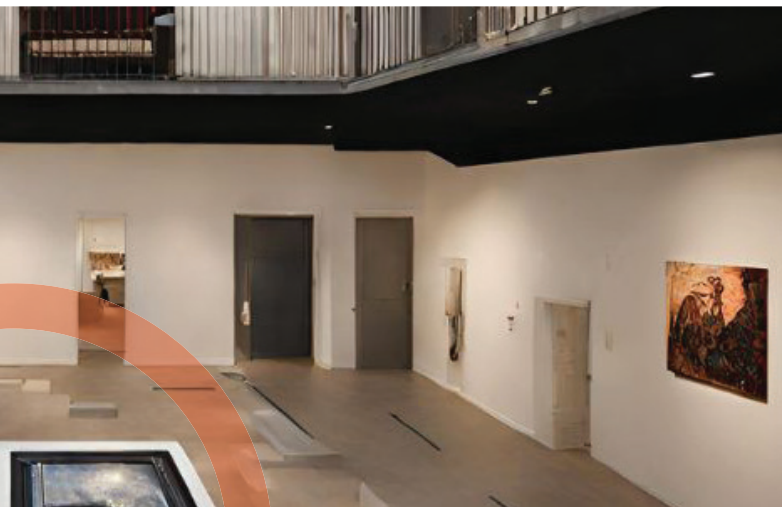
Nedostatak takvog mjesta, već duže od decenije, otkako se naš „Dom kulture“ renovira, najveća je sramota i dokaz nebrige lokalne vlasti. Međutim, Centar za kulturu i obrazovanje „Zuhdija Žalić“ ne samo da će napokon zaživjeti u mandatu 2024. - 2028. nego će postati mjesto okupljanja i ponosa Kladašanki i Kladašana.

Mjesto koje će nuditi raznovrstan kulturni sadržaj, mjesto čiji će prostor koristiti civilna udruženja i neformalne grupe mladih, mjesto u kojem će se moći učiti o našoj historiji i u kojem će se rađati ideje za našu budućnost.

Ilustracija unutrašnjosti Centra za kulturu

Ilustracija unutrašnjosti Centra za kulturu

Godine iza nas su crne godine za kladaški sport. Kontinuirano smanjenje ulaganja u sport od strane Općine dovelo je do gušenja više sportskih kolektiva, među njima i seniorskog pogona najstarijeg među njima – NK Krajišnik. Budžetska sredstva koja se izdvajaju za sport moraju biti veća i pravednije raspoređena. Pored standardnog granta za Sportski savez, potrebno je uvesti i budžetske grantove namijenjene osnivanju novih klubova, kako bi se proširio broj sportova koje je moguće trenirati u Velikoj Kladaši, kao i radu ženskih sportskih klubova, kako bi se potaknulo masovnije bavljenje sportom među djevojčicama. Ulaganje u sport vidimo kao ulaganje u zdravlje budućih generacija!

Centri za zdravo starenje su projekti po kojima je Naša stranka prepoznatljiva u Sarajevu. Promjena u dobnoj strukturi stanovništva Velike Kladaše zahtijeva otvaranje jednog takvog centra i kod nas. Prostor je to u kojem će osobe treće dobi moći kvalitetno provoditi svoje vrijeme, družiti se, pohađati radionice o zdravlju, igrati društvene igre i slično. U saradnji s organizacijama civilnog društva i volonterima, Općina će poticati i sufinansirati osnivanje servisa za asistenciju osobama treće dobi u aktivnostima kao što su: kupovina, plaćanje računa, odlasci u dom zdravlja i svakodnevne kućne radnje u kojima im je neophodna pomoć (unošenje ogrjeva, kuhanje obroka, čišćenje, itd.).

Općinske institucije, ustanove i preduzeća, kao i sva druga javna mjesta, uključujući trotoare, šetnice i parkove, moraju biti dostupne osobama s invaliditetom. Sada to nije slučaj, osobe u kolicima fizički ne mogu pristupiti velikom broju javnih objekata. Vodeći se principom da sve što je javno mora biti jednako dostupno svim građanima, do kraja mandata 2024. - 2028. sve javne institucije moraju biti prilagođene osobama s invaliditetom.

Ravnomjieran razvoj mjesnih zajednica

Svi građani Velike Kladuše, bez obzira u kojem njenom dijelu živjeli, trebaju imati istu kvalitetu života i pristupačnost osnovnim javnim uslugama. Općina svima treba osigurati jednako kvalitetne komunalne usluge, vodosnabdijevanje, putnu infrastrukturu, rasvjetu... Zbog toga općinska vlast mora posebnu pažnju posvetiti ravnomjernom ulaganju u sve mjesne zajednice. Iz procesa odlučivanja i raspodjele budžeta ne smiju biti isključene one koje imaju premalo stanovnika da bi dale vijećnike.

Jedan od principa našeg rada bit će da sve mjesne zajednice moraju u budžetu biti zastupljene u skladu sa potrebama svojih mještana. Dio budžeta će se raspoređivati na participatornim osnovama, odnosno, mještani će na zborovima članstva moći glasati za koje projekte žele da se realiziraju u njihovoj mjesnoj zajednici. Na taj način povećat će se učešće građana u demokratskom procesu, a rad predsjednika i savjeta mjesnih zajednica bit će transparentniji i kvalitetniji.

Za vraćanje života u mjesne zajednice važno je da se općinske kulturne i sportske manifestacije održavaju u njima. Krajiški teferič se mora vratiti u mjesne zajednice, kako je to i bilo idejno zamišljeno, ali je također potrebno i sufinansirati uvođenje novih manifestacija kako bi kroz sljedeće četiri godine barem trećina naših mjesnih zajednica organizirala događaje po kojima će biti prepoznatljive i kojima će privlačiti goste iz naše i drugih općina (poput Kestenijade u cazinskoj mjesnoj zajednici Pećigrad). Zašto, primjerice, Vrnograč ne bi bio poznat po „Danima bostana“, a Vidovska po „Danima hašlame“?

Povezanost između mjesnih zajednica javnim transportom mora biti bolja. To je moguće kroz subvencioniranje otvaranja novih i češćih linija, ali i subvencioniranja cijena karata za penzionere i osobe treće dobi. Takve mjere bi trebale dovesti i do pada cijena karata za radnike, a to otvara prostor za uspostavljanje kvalitetnog javnog prijevoza na području čitave općine.

Naša zemlja

krajiška, bosanska, plodna i čista

Velika Kladuša se konačno mora otvoriti prema Bosni i Hercegovini, kao i Bosna i Hercegovina prema Velikoj Kladuši. Mi smo lojalni zemlji u kojoj smo rođeni i vrijeme je da pružimo ruke jedni drugima. Period izolacije i ignoriranja mora biti prošlost, a period saradnje sa višim nivoima vlasti, kao i lokalnim zajednicama širom BiH, mora početi našom ispruženom rukom, koja će, sigurni smo, biti prihvaćena.

Prve komšije, Cazinjani, Bužimljani i drugi Krajišnici, moraju nam biti najvažnije, jedni drugima moramo biti gosti na važnim manifestacijama, a dio naših problema možemo riješiti jedino zajedničkim projektima.

Naša zemlja je naša najveća prednost. Ugodna klima, plodno zemljište i mnoga prirodna bogatstva potencijali su koje ne koristimo dovoljno. Kako bismo to mogli učiniti, neophodno je da prvo riješimo postojeće probleme, a onaj s odlagalištem/deponijom na Radića mostu je najveći. Kroz domaće i međunarodno finansiranje moguće je osigurati sredstva za sanaciju i zatvaranje postojeće općinske deponije te otvaranje fabrike za reciklažu otpada. Ono što sada izgleda kao sanjarenje, na dohvata ruke uz pravu volju i angažman općinske administracije.

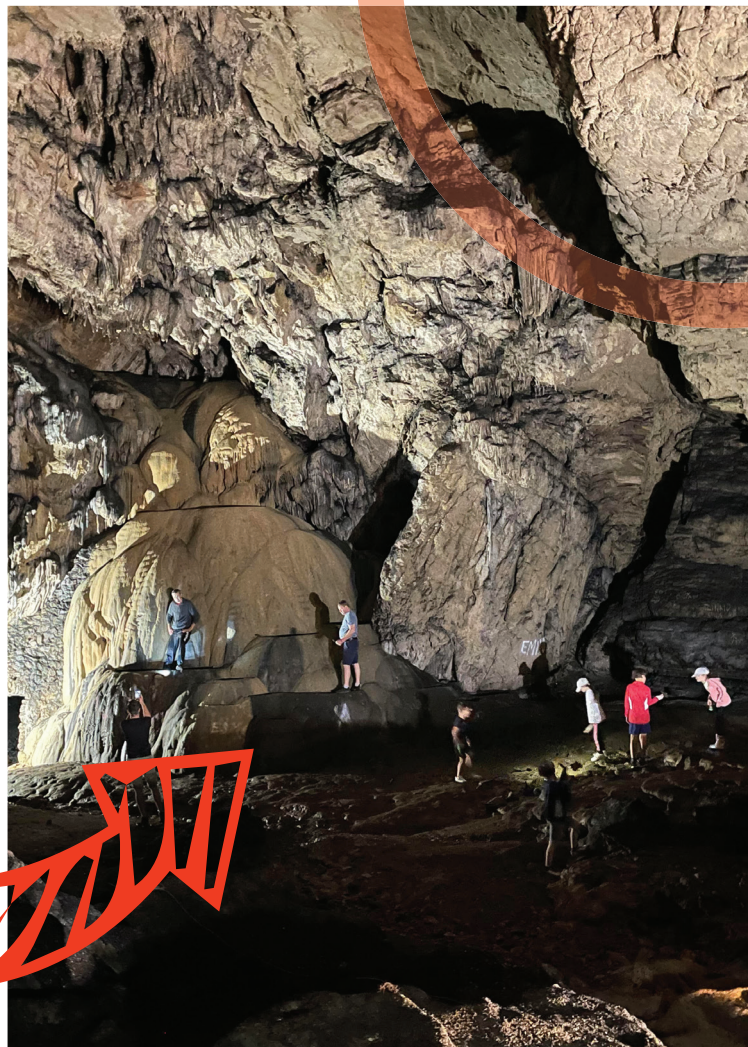
Jednako tako, dugogodišnji problem s psima lualicama, koji je za aktuelnu vlast nerješiv, može se umanjiti kroz nekoliko jednostavnih poteza: redovne godišnje akcije kastracije i sterilizacije pasa lualica, dosljednu primjenu propisa o držanju kućnih ljubimaca, uz snažniju aktivnost inspekcije na kažnjavanju onih koji se propisa ne pridržavaju. Azil za pse lualice potrebno je izmjestiti izvan urbane jezgre, a kroz nekoliko godina i zatvoriti, kada će, zahvaljujući nabrojanim mjerama, broj pasa lualica biti zanemariv.

Mandat 2024. – 2028. vidimo kao period transformacije Velike Kladuše ka mjestu koje će se ozbiljnije oslanjati na turizam i uslužnu djelatnost. Činjenica je da već sada ovo mjesto živi tokom ljeta, a ostatak godine životari. Međutim, brojna dijaspora, kao i turisti, ni ljeti nemaju ponudu kakvu bi mogli i trebali imati u Velikoj Kladuši, od kvalitete i raznolikosti kulturnih i zabavnih sadržaja do dostupnosti turističkih atrakcija.

Da bismo to promijenili, prvi korak je osnivanje Turističke zajednice Velike Kladuše i njeno kapacitiranje sposobnim i ambicioznim turističkim djelatnicima. Zadatak ove ustanove je da kreira i promovira turističku ponudu Velike Kladuše (stare gradove, prirodne atrakcije, izletišta, gastronomiju i usluge), nastojeći je uvezati sa širom krajiškom i međunarodnom ponudom (s naglaskom na blizinu nacionalnih parkova Una i Plitvička jezera koji generiraju više stotina hiljada turista godišnje), kao i da procjenjuje potrebe javnih investicija u prateću infrastrukturu neophodnu za razvoj lokalnog turizma (saobraćajnice, parkinge, biciklističke staze i dr.).

Drugu fazu ove strateške preorijentacije ka turizmu predstavlja uvezivanje turističke ponude sa (eko) proizvodnjom kladuških poljoprivrednika, te razvoj eko i seoskog turizma. Ovoj fazi mora prethoditi edukacija potencijalnih dionika, te izgradnja potrebne infrastrukture kroz projekte prekogranične saradnje sa susjednim općinama u BiH i Republici Hrvatskoj.

Stub ekonomije: poduzetan, radišan i sposoban pojedinac

Diverzifikacija privrede i jačanje malih i srednjih preduzeća u praksi su se pokazali kao potezi koji garantiraju stabilan rast ekonomije i njenu otpornost u slučajevima makroekonomskih kriza. Zbog toga, osim dodjele poticaja i bespovratnih sredstava ka obrtnicima, malim privrednicima i start-up projektima, neophodno je da Općina Velika Kladuša može ponuditi jednostavan i jeftin proces registracije obrta i preduzeća, ukidanje nepotrebnih parafiskalnih nameta koji su u općinskoj ingerenciji te lokacijom i cijenom privlačne poslovne zone. Potrebno je primijeniti iskustva i dobre prakse iz susjednih općina poput Bosanske Krupe i Cazina.

Ekonomija Velike Kladuše velikim dijelom ovisi o našim ljudima koji žive i rade u inostranstvu, o njihovim ulaganjima, dotacijama i potrošnji. Međutim, potencijal tih ljudi nedovoljno je iskorišten. Njihovo znanje i iskustvo koje su stekli radom u najrazvijenijim zemljama svijeta, njihov kapital koji može biti puno sigurnije i efikasnije uloženi, njihove potrebe za uslugama koje su im sada nedostupne – sve to može biti generator razvoja Velike Kladuše.

Konačno, preduslov za ostvarenje ciljeva iz ove programske platforme jeste transparentna, efikasna i posvećena općinska uprava. Veliki dio poslova općinske administracije moguće je ubrzati i pojednostaviti kroz projekat digitalizacije javne uprave.

Povjerenje građana u institucije njihove općine može se vratiti samo transparentnim radom. Između ostalog, to podrazumijeva objavljivanje svih konkursa u javnim ustanovama i preduzećima na službenoj stranici Općine i na javnom lokalnom mediju, objavljivanje godišnjih finansijskih izvještaja svih javnih ustanova i preduzeća, redovne konferencije za medije nosioca izvršnih funkcija u općinskoj vlasti (načelnik, njegovi savjetnici i pomoćnici, direktori javnih preduzeća i ustanova) te njihovi redovni susreti s građanima, kao i javno dostupan program kapitalnih investicija Općine tako da svaki građanin unaprijed zna šta je u planu da se radi, gdje i po kojoj cijeni.

Kladuška duša

To je Velika Kladuša kakvu je vidimo u naredne četiri godine – otvorena, moderna, europska - i za takvu Veliku Kladušu ćemo da se borimo zajedno sa svima onima koji kroz prethodne godine agonije nisu izgubili vjeru u našeg čovjeka i njegovu dobrotu.

Takva Velika Kladuša je moguća ako iskreno pogledamo u dubinu svoje duše i shvatimo da smo dobri ljudi kojima jako malo nedostaje da žive dobro od svog rada sa svojim komšijama na rodnoj grudi.

To malo, koje nam nedostaje, sada imamo priliku ugrabiti – zajedno, politikom dobre duše i ispružene ruke!